

1 Wäö

cadota ante nänö tä^{nota} yewæmongainta

Mini quëwenguinö ante në pönongä

¹ Æcänö wëenëñedë Wængonguï nänö badongaiñedë do ingacäimpa, ante mäninö ante apænemönipa. Wængonguï nänö Angainö ante në ëmongaingä iñömö Itota adocä, Mini quëwenguinö ante në pönongä ingacäimpa. Mönitö iñömö mäningä apænecä ëñëninge tömengä ingante awinca inte në adimöni imönipa. Adocä ingante cöwä adinque mönitö tömengä ingante në gampodimöni imönipa. Ìninqe möni në ëñëningä ingante ante, awinca inte möni në adingä ingante ante, möni në cöwä adingä ingante ante, möni në gampodingä ingantedö ante apænemönipa.

² Edæ Itota në quëwengaingä iñömö edonque pöni a ongongacäimpa. Mönitö tömengä ingante në adimöni imönipa. Mäningä ingante ante, Näwangä quëwengaingä ingampa, ante apænemöni imönipa. Ayæ mönö Mæmpo Wængonguï tönö guëa cöwë quëwengaingä iñömö tömengä mönö weca ponte a ongongä atamönipa. Ìninqe minitö iminite mäningä ingante ante apænemöni ëñencæminimpa.

³ Ayæ mönö Mæmpo Wængonguï tönö tömengä Wengä onguiñængä Itota Codito tönö mönitö godongämæ cæmöni imönipa. Ìninqe, Minitö adobai mönitö tönö godongämæ cæcæminimpa, ante cædinque mönitö möni në adingä ingante

ante, möni nē ēñēningä ingante ante mīnitō īmīnite apænemōni ēñencæmīnīmpa. ⁴ Mönō eyepæ watapæ toquinque ante mäninō ante mīnitō īmīnite yewæmömōnipa.

Wængonguī ñäö apäite bai īnongä ingampa

⁵ Tömengä nänō angainō möni ēñēninō æbänō ī, ante mōnitō iīmaī ante mīnitō īmīnite apænemōni ēñencæmīnīmpa. Wængonguī ñäö apäite bai īnongä ingampa. Īnīnque tōmengä wentamō nänō entawēnō edæ dæ ampa. ⁶ Wentamō īñōmō nē cægōmō īnīnque mōnō, Tömengä tōnō godongāmæ cæmōnipa, ante ämō īnīnque mōnō edæ nē babæ ämō īmaīmōmpa tōö. Ayæ mänōmaī cæmō īnīnque mōnō, Quīnō nōingä īmpa, ante cædāmaī īmaīmōmpa. ⁷ Wængonguī ñäö apäiyōmō mänīñōmō ongongä bai mōnō adobai ñäö īñōmō cægōmō īnīnque mōnō wacä ingä wacä ingä godongāmæ cæbaīmōmpa. Ayæ ñäö īñōmō cægōmō īnīnque mōnō wēnæ wēnæ cægainō tōmäā adīnque tōmengä Wengä Itota nāmā wepæ inte mōnō īmonte mēnongacä ate mēnongate īmaīmōmpa.

⁸ Mönō, Botō wēnæ wēnæ cæpāmo dæ ampa, ante ämō īnīnque mōnō nāmā incæ oda cæte wapiticæ go bai cæbaīmōmpa. Ayæ mänōmaī änīnque mōnō, Quīnō nōingä ī, ante ēwocādāmaī quēwēmaīmōmpa tōö. ⁹ Wæætē edæ Wængonguī mōnō īmonte cōwē pōnēnīnque nē ædæmō cæcä īnongä ingampa. Ayæ nē nō cæcä īñongante mōnō tōmengä ingante, Botō nāmā wēnæ wēnæ cædīmo inte awædō, ante ämō ēñēnīnque tōmengä wæætē pīlnāmaī inte mōnō īmonte pōnō ñīmpo cæcä quēwencæmōīmpa. Ayæ wīwa mōnō cæte

quëwënö tömäa adinque tömengä wæætë mönö imonte mënongacæcäimpa. ¹⁰ Mönö, Botö cöwë wënæ wënæ cædämaï ingäimo imopa, ante ämö ininque Wængonguï ingantedö ante, Babæ änogä ingänö, ante ämaïmompä. Ayæ mänömaï ämö ininque tömengä nänö angainö ëwocadämaï quëwëmaïmompä töö.

2

Mönö Codito wææ angä beyænque mönö quëwënguinque

¹ Botö wëñæmïni bai imïni ëñëedäni. Mïnitö wënæ wënæ cædämaï incæmïnimpa, ante iïmaï ante cædinque yewæmömopa. Incæte adocanque wënæ wënæ cæcantawo. Tömengä beyæ wacä, Mæmpo Wængonguï pänämaï incæcäimpa, ante mönö në wææ änogä incæ mä ongongampa. Mäningä iñömö në Nö Cæcä inongä inte Itota Codito inongä ingampa. ² Ayæ idægoidi, Mönö wënæ wënæ cægäinö ante mönö imö Wængonguï piïnämaï incæcäimpa, ante cædinque cæningä wænönäni nänö wængaï bai mäninganque adobaï mönö wënæ wënæ cægäi beyæ wængacäimpa. Ayæ wïi önonque mönö wënæ wënæ cægäinonque beyænque wæætë tömämæ quëwënäni näni wënæ wënæ cægäi beyæ adobaï wængacäimpa.

³ Mönö Wængonguï ingaingä ingante ate bai pönëmöö, ante æbänö cæte ëñënguïi. Edæ, Iïmaï cæedäni, ante Wængonguï nänö wææ angainö ante ëñente cæmö ininque mönö edæ, Wængonguï ingante ate bai në pönëmö imompä, ante do ædæmö

ēñēmaimompa. ⁴ Waocä iñömö, Wængongui ingaingä ingante ate bai pönemo imopa, ante nē angä incæte tömengä Wængongui nänö, Īimai cæedäni, ante wææ nänö angainö ante ēñēnāmaï cæcä ĩninqe mäningä nē babæ änongä ingampa. Ayæ Wængongui nöingä nänö angainö ante ewocadāmaï quëwengampa töö. ⁵ Wæætē, Wængongui nänö angainö ante æcänö ēñente cæda iñömö mäningä ingante Wængongui pönö cæcä beyænque tömengä Wængongui waadete nänö pönönö ante eyepæ entawente quëwengampa. ĩninqe Wængongui nänö angainö ante ēñente cæmö inte mönö, Tömengä nempo quëwëmö imompa, ante ædæmö ēñēmompa. ⁶ ĩninqe æcämenque, Botö tömengä nempo nē quëwëmö imopa, ante nē angä iñömö tömengä Itota nänö quëwente cægöni bai adobaï quëwente cægonguënë ingampa.

Itota, Īimai cæedäni, ante ñöwo nänö wææ änö

⁷ Botö nē waademini ēñēedäni. Minitö iminite, Īimai cæedäni, ante wii botö tömëmo wææ änö ante ñöwo yewæmömopa. Wæætē Itota do nänö wææ angainö ante wëñēñedē mini ēñente ængainö ante adodö ante yewæmömo aedäni. Īi tömengä do nänö wææ angainö iñömö minitö iminite möni apænedö mini ēñēninö impa. ⁸ Incæte minitö iminite Itota, Īimai cæedäni, ante ñöwo nänö wææ änö yewæmömopa. Tömengä tönö minitö quëwente cædinö beyænque, Mäninö nö pöni impa, ante edonque pöni acæimpa. Edæ mönö wëmö iñömö wodëmäa tæcæ bacæ cæyö nö ñäö iñömö tatodonte do apäite impa.

9 Botö ñäö iñömö quëwëmo imopa, ante nē angä incæte tömengä nänö tönĩñacä ingante nē pīngä ingä ininque tömengä wëmö iñömö ayæ quëwengampa. ¹⁰ Æcänö guiquënë nänö tönĩñacä ingante nē waadete pönengää tömengä ñäö iñömö nē quëwengä ingampa. Tömengä ñäö iñömö quëwëninque quiëmë beyænque edæ tēwate go- quingää. Edæ dæ ampa. ¹¹ Wæætë æcänö nänö tönĩñacä ingante nē pīngää wëmö iñömö quëwengampa. Tömengä wëmö iñömö cægongä inte compocæ compocæ gocä ingampa. Wëmö iñömö quëwëninque babetamongä bagaingä inte tömengä ædönö gocää, ante ëñënamäi ingampa.

¹² Wëñæmīni ëñëedäni. Edæ Itota Codito ëmöwo beyænque mīni wënæ wënæ cægainö ante ñimpo cæte quëwëmīni imīnīpa, ante adinque botö mīnitö imīnite yewæmömopa. ¹³ Mæmpomīni ëñëedäni. Mīnitö edæ, Wëenëñedë nē ingaingä ingante do ate bai pönengaimīni imīni beyænque botö mīnitö imīnite yewæmömopa. Onguiñæmīni tæcæ pæmīni ëñëedäni. Mīnitö edæ godömenque tæi ëmömīni imīni inte wënæ awënë ingante Baa ante gänä cæmīni beyænque botö mīnitö imīnite yewæmömopa. Wëñæmīni ëñëedäni. Mīnitö edæ mönö Mæmpo Wængongui ingante do ate bai pönengaimīni imīni beyænque botö mīnitö imīnite yewæmömopa.

¹⁴ Mæmpomīni ëñëedäni. Mīnitö edæ wëenëñedë nē ingaingä ingante do ate bai pönengaimīni imīni beyænque botö mīnitö imīnite yewæmömopa. Onguiñæmīni tæcæ pæmīni ëñëedäni. Mīnitö edæ tæi ëmömīni inte ayæ Wængongui nänö angainö cöwë ewocate quëwëmīni imīnīpa. Adobai mīnitö

edæ wænæ ingante godömenque tæi emömini inte Baa ante gänä cæminipa. Mänömaï beyæ botö mīnitö imīnite yewæmömopa.

¹⁵ Inguipogaque ante nāni quēwēmāmo ante waadete pōnēnāmaï iedāni. Inguipoga quēwēnāni quīēmē wēnæ wēnæ nāni cæpāmo ante tōmāmāmo ante adobaï waadete pōnēnāmaï iedāni. Ayæ æcānō iï inguipogaque ante nāni quēwēmāmo ante waadete pōnente ina māningā mōnō Mæmpo Wængonguï nānō waadete pōnēnō ewocadāmaï quēwengā ingampa. ¹⁶ Iï inguipoga iñōmō æbānō i, ante acæimpa. Edæ wænæ wēnæ cædāni quīēmē beyæ nāni æinente wædō i, awinca inte adinque nāni æinente wædō i, ante wīi mōnō Mæmpo Wængonguï pōnō cæcā ate æinēnānipa. Tōmēnāni, Māincoo nanguï eāmōni imōni aedāni, ante cædānipa. Ayæ, Nanguï cæmōni aedāni, ante cædānipa. Incæte tōmāā māniï nāni æinēnō wīi mōnō Mæmpo Wængonguï pōnō cæcā ate æinente badānipa. Wæætē inguipoga iñōmō nē mā cædāni inte quīēmē wēnæ wēnæ nāni cæpāmo ante adinque wadāni dobæ wēnæ wēnæ cæinēnāni badānipa. ¹⁷ Inguipoga mōnō quēwēñōmō incæ māninguipogaque ante quēwēnāni nāni cæinēnō incæ oo pōni dæ baquīnō anguēnē. Wæætē waocā, Wængonguï nānō angainō ante nē eñente cæcā inte wantæpiyæ wænāmaï quēwencæcāimpa.

Quīnō nōingā ante impa, quīnō babæ ante impa

¹⁸ Wēñæmīni eñēedāni. Iñque baquīōnæ mōnō äōnæ oo batimpa. Māniōnæ iñonte Codito ingante wacā nē piinte cæcā iñōmō, Botö Codito imopa, ante nē anewēnongā ponguingā, ante eñēmīnitapa.

Edæ mäninö mini eñeninö bai ñowoönæ incæ nangui inäni Codito ingante nē piinte cädäni iñömö, Botö Codito imopa, ante nē anewenönäni inte edæ do pönänitapa. Mänömaï i inique edæ, Iinque baquionæ do bapa, ante mönö eñengæimpa. ¹⁹ Mäninäni iñömö mönö imonte emö cæte godänitapa. Incæte tömënëni wii nö mönö pönencabo adocabo inämaï inänitapa. Edæ mönö pönencabo adocabodäni ininäni inte bai tömënëni edæ wadæ godämaï inte mönö tönö ayæ a ongoncædonänimpa. Wæætë do godäni adinque mönö, Mäninäni tömänäni mönö cabo inämaï inänitapa, ante edonque pöni acæimpa.

²⁰ Edæ ogui wapæ gadoncadäni encadäni bai mönö Tæiyæ Waemö inongä iñömö edæ tömengä Önöwoca ingante minitonga angä pö guicä ate minitö tömämäni tömengä ingante entawëninque, Quinö nö i, ante eñëmïnipa. ²¹ Minitö imïnite yewæmöninque botö dicæ, Minitö, Quinö nö i, ante eñënëmaï imïnipa, ante yewæmömogaa. Wæætë edæ, Minitö, Quinö nö i, ante eñëmïnipa, ante adinque botö mänömaï beyæ ante yewæmömopa. Ayæ babæ näni äninö tönö Wængongui nöingä nänö angainö tönö ædö cæte guëa inguïnaa, ante eñëmïni adinque botö mänömaï beyæ ante yewæmömopa. ²² Babæ ante nē anewenongä æcänö ingantawo. Edæ Itota incæ wii mönö Codito ingaingä ingampa, ante nē angä iñömö tömengä nē babæ anewenongä ingampa. Mäningä wæætë, Botö Codito inömo imopa, ante Codito ingante nē piinte cæcä ingampa. Tömengä edæ mönö Mæmpo Wængongui tönö tömengä Wengä Itota

Codito näna Mæmpocaya inate Baa angampa. ²³ İi Wengä onguiñængä ingante Baa äninque, Itota incæ wii mönö Codito ingaingä ingampa, ante nē änäni iñömö ædö cæte Mæmpo Wængongui nempo quëwënönäni inguinäni. Wæætë tömengä Wengä ingante æcänö Ao äninque, Itota mönö Codito ingaingä ingampa, ante nē angä guiquënë tömengä Mæmpo Wængongui nempo nē quëwëongä ingampa.

²⁴ Minitö guiquënë, Quinö angainö, ante wëenëñedë mini eñengainö ante ñowo godömenque minitö mimönë entawente quëwëedäni. Mäninö ante godömenque entawëmini inte minitö Itota Codito tömengä Mæmpo Wængongui näna Mæmpocaya tömëna nempo cöwë quëwenguimäni iminipa. ²⁵ Mönö imonte Wængongui, Cöwë cæcæboimpa, ante cædinque iimaï angacäimpa. Minitö wantæpiyæ cöwë wænämaï quëwencæminimpa.

²⁶ Wadäni, Minitö incæ oda cæcæminimpa, ante nē cädäni iñönänite botö minitö iminite mäninö ante yewæmömopa. ²⁷ Codito tömengä Önöwoca ingante do pönongä ewocaminipa. Tömengä ingante cöwë ewocamäni iñöminite wacä ædö cæte minitö iminite odömonte apænequingäa. Tömengä Önöwoca incæ tömänö ante odömonte apænecä eñencæminimpa. Ayæ tömengä nänö odömonte apænedö iñömö nö pöni i inique edæ wii babæ äninö impa. İinique minitö tömengä mänömaï nänö odömonte apænedinö bai cædinque godömenque mönö Itota Codito nempo quëwëedäni.

²⁸ Mänömaï beyæ botö wëñæmïni bai

im̄ini eñēedāni. Tömengä nempo godömenque quēwēedāni. Edæ, Tömengä pongä mönō aquïönæ mönō guïñēnāmaï ingæïmpa, ante cædinque ayæ, Tömengä ponguïönæ mönō tömengä weca ongöninque guingo imönāmaï ingæïmpa, ante cædinque godömenque tömengä nempo quēwēedāni. ²⁹ Edæ m̄initö, Itota Codito nö nänö cæte ingainö ante eñēm̄ini ïn̄inque edæ m̄initö ïïmaï ante adobaï do eñēmaïm̄inipa. Quïnö waa ïmpa, ante nē cædönāni tömānāni mempoga eñagaināni inte Wængonguï wēnāni ïnānipa.

3

Wængonguï wēnāni

¹ Mönō Mæmpo Wængonguï incæ æbänö mönō ïmonte nanguï pön̄i nē waadete pönēnongä inte cægacäïmpa, ante apænebo eñēedāni. Edæ mönō ïmonte, Botö wēm̄ini im̄ini ämopa, ante angacäïmpa. ïn̄inque näwangä män̄imönö ïmompā. Inguipogaque quēwēnāni ïñömö, Mönō Mæmpo Wængonguï ingante w̄ii adinque pönēnāmaï ïnānitapa. Mänömaï beyæ mönō ïmonte adobaï adāmaï ïnāni inte baï pönēnāmaï ïnānipa. ² Botö nē waadem̄ini eñēedāni. Nöwoyedē Wængonguï wēmö ïnömö inte mönō ayæ ate æbänö baquïmöö, ante ayæ w̄ii edonque amompā. Wæætē, tömengä nänö pöönæ mönō aquïönæ tömengä nänö ingaï baï mönō adobaï bacæïmpa, ante ædæmö eñēmompā. Edæ tömengä æbänö ingaingä ingää, ante mönō edonque acæïmpa. ³ Edæ, Tömengä beyænque mänömaï bacæïmpa, ante nē pönente todāni tömānāni, Itota Codito tæiyæ waëmö nänö ingaï

baï mönö adobaï tæiyæ waëmö bacæimpa, ante nämä incæ cædänipa.

⁴ Nē wēnæ wēnæ cædāni tōmānāni Wængonguī nānō, Īmaï cæedāni, ante nāni yewæmongainō ante Baa ante nē ēñēnāmaï cædāni inānipa. Edæ wēnæ wēnæ nāni cægainō incæ Wængonguinque ingante Baa ante nāni angainō impa. Māninō ante nō ante impa. ⁵ Mīnitō do ēñēmīnīpa. Tōmengä edæ mönö wēnæ wēnæ cægainō ante mönö imonte, Nīmpo cæbo quēwenguīmīni, ante cæcæte ante cædinque ēñagacāimpa. Ayæ tōmengä wēnæ wēnæ cædō entawēnāmaingä ingampa. ⁶ Ayæ edæ tōmengä nempo nē quēwēnōnāni tōmānāni wīi godōmenque wēnæ wēnæ cædāni inānīpa. Godōmenque nē wēnæ wēnæ cædōnāni guiquēnē tōmengä ingante adāmaï inōnāni inte pōñēnāmaï inīnāni inānīpa tōō. ⁷ Wēñæmīni ēñēedāni. Wacā mīnitō imīnite, Wapiticæ gote oda cæquīmīni, ante nē māocæ cæcā ingante gomō aedāni. Wæætē, Quīnō waa impa, ante nē cæcā guiquēnē tōmengä Itota Codito nō nānō cæte ingaï baï adobaï nō cædongä inongampa. ⁸ Nē wēnæ wēnæ cæcā guiquēnē wēnæ pæingä baï inte adocā nempo quēwengampa. Edæ wēēnēñedē wēnæ awēnē nānō wēnæ wēnæ cægāi baï cōwē wēnæ wēnæ cæcampa. Mānōmaï beyē Wængonguī Wengä iñōmō wēnæ awēnē nānō wēnæ wēnæ cægainō ante wo ēwencæte ante inguipoga ponte ēñagacāimpa.

⁹ Wængonguī wēnāni tōmānāni wīi godōmenque wēnæ wēnæ cæquīnāni inānīpa. Edæ tōmēmō guīdīmō baï mīnte baï cædinque Wængonguī nānō

quëwëno ante da pönongä æninque tömënanï cöwë entawente quëwënanïpa. Tömënanï edæ Wængonguï wënänï inte ædö cæte godömenque wënæ wënæ cæquïnänïi. ¹⁰ Æcänö, Quïnö waa impa, ante nö cädämaï inaa tömengä wïi Wængonguï wengä ingampa. Ayæ æcänö tömengä nänö tönïñacä ingante në waadete pönënamäï inaa tömengä adobaï wïi Wængonguï wengä ingampa. Wængonguï wënänï ædänidö inänïi, ante ayæ, Wënæ wënänï ædänidö inänïi, ante mönö mänömaï beyænque edonque pönï ëñëmompä.

Wacä ingä wacä ingä mönö waadete pönengæimpa, ante

¹¹ Minitö mä mïni pönëñedë mïni ëñengaïnö iïmaï ante impa. Wacä ingä wacä ingä mönö waadete pönengæimpa. ¹² Minitö Cäinö wodi bai wïi iedäni. Mäningä edæ wënæ nänö päingä bai ingaingä inte tömengä nänö tönïñacä ingante näëmæ wænongä wængacäimpa. Ayæ quïnante tömengä ingante wænongacäi. Edæ tömengä nämä nänö cæinö wënæ wënæ cæinonque iñonte, Tömengä tönïñacä nänö cæinö wæætë nö cæinonque i, ante adinque mänömaï beyænque Cäinö wodi tömengä nänö tönïñacä ingante wænongacäimpa.

¹³ Botö tönïñamini ëñëedäni. Inguipogaque quëwënanï mïnitö imïnite ancaa pïinänï adinque mïnitö wæætë, Quïnante pïinänï, ante wädämaï iedäni. ¹⁴ Mönö tönïñadäni inänite në waadete pönëmö beyænque, Mönö në wænguënëmö inte mönö wæætë mïi quëwëmö imompä, ante edonque ëñëmompä. Në waadete pönënamäï ingä guiquënë tömengä iñömö mönö wænguënëmämö

cöwë ëmö cädämaï ingampa töö. ¹⁵ Æcänö tömengä tönïñacä ingante pïina tömengä iñömö në wænongå bai ingampa töö. Ayæ, Në wænongå ïnogä inte tömengä nänö wantæpiyæ wænämaï quëwenguimämo ante ædö cæte entawente quëwenguingää, ante do ëñëminipa. ¹⁶ Näwangä waadete pönëninge æbänö cæquïi, ante mönö iïmaï ante ëñengæïmpa. Edæ, Itota Codito nämä incæ mönö beyænque wængacäïmpa, ante adinque mönö, Mänömaï waadete pönente cæquï impa, ante ëñëmompä. Ìninge mönö adobaï mönö tönïñadäni beyænque ante mönö nämä incæ Ao äninge wænguënëmö ïmompä. ¹⁷ Mäincoo në ëacä iñömö tömengä tönïñacä nänö quëwenguinö ante wïi eyepæ ëacä acä incæte tömengä ingante waadete cädämaï ingantawo. Edæ në ëacä incæ ædö cæte Wængonguï nänö waadete pönënö entawengä ingantawogaa. ¹⁸ Wëñæmïni ëñëedäni. Mönö, Waodäni ïnänite botö waadete pönëmo ïmopa, ante tedemö incæte wïi mäninö önöne mönö tededö beyæ mönö nöingä cæte waadete pönëmö ïmompä. Wæætë edæ waodäni beyæ godö cædinque mönö nöingä waadete pönengæïmpä.

Wængonguï weca ongonte mönö guïñënämaï ingæïmpä

¹⁹ Mänömaï cæmompä, ante adinque mönö, Wængonguï nöingä nänö angainö bai quëwëmö ïmompä, ante do ëñëmompä. Ayæ adobaï, Tömengä weca mönö a ongöñedë nämä guïñënämaï incæmöïmpä, ante ëñëmompä. ²⁰ Botö pante wæquinque wënæ wënæ cæbopa, ante mïmönë nämä apænte ämö incæte iïmaï ante adobaï

ēñēmompā. Wængonguī edæ wīī mōnō mīmōnē ēñēnō bai īnongā inte tōmengā godōmenque nē ēñēnongā ingampa. Ayæ tōmengā tōmää ēñengaingā ingampa.

²¹ Botō nē waademīni ēñēedāni. Botō pante wæquinque wēnæ wēnæ cæbopa, ante mīmōnē nāmā apænte ānāmaī īmō īnīnque mōnō Wængonguī weca ongōnīnque guīñēnāmaī īmaīmompā. ²² Ayæ tōmengā, īīmaī cæedāni, ante nānō wææ angainō ante ēñēnte cæmō īnīnque ayæ, Cæmō adīnque tōmengā tocæcāīmpā, ante cæmō īnīnque tōmengā ingante quiēmē beyæ ante āmō tōmengā wæætē pōnō cæcā æmaīmompā. ²³ Tōmengā nānō wææ angainō īīmaī īmpā. Botō Wengā Itota Codito ēmōwo ante pōnēedāni. Ayæ tōmengā mōnō īmonte, Botō wææ angainō bai wacā ingā wacā ingā waadete pōnēedāni. ²⁴ Mānōmaīnō ante Wængonguī nānō wææ angainō ante nē ēñēnte cædāni īñōmō tōmēnāni tōmengā nempo quēwēnōnāni īnānīpā. Ayæ adobaī tōmēnāni tōmengā ingante entawēnānīpā. Wængonguī tōmengā Ōnōwoca ingante pōnongā ænīmō inte mōnō māningā tōmengā nānō pōnongaiwoca beyæ, Wængonguī ingante entawēmō īmompā, ante do ēñēmompā.

4

Æcānō ōnōwoca ingante ēwocadāni, ante

¹ Botō nē waademīni ēñēedāni. Wadāni, Wængonguī Ōnōwoca incæ mōnitonga pō guicā īnīnque ēwocamōni īmōnīpā, ante nē ānāni incæte mīnitō wīī tōmēnāni nāni ānō pōnēedāni. Wæætē,

Tömänäni önöwoca Wængonguï weca owodique pöwocacantawo, ante eñencæte ante apænte aedäni. Edæ Wængonguï beyænque nē apænemönipa, ante nē babæ änewönänäni nanguï inäni imæca quëwänäni weca godänipa. ² Minitö edæ, Mäniwoca näwangä Wængonguï Önöwoca ingantawoo, ante eñencæte ante iimaï ante edonque pöni eñencæminimpa. Edæ, Itota Codito Waocä eñate pongaingä ingacäimpa, ante änäni adinque minitö, Tömänäni tömänäni Wængonguï weca nē pöwocä ingante nē ewocadäni inänipa, ante eñencæminimpa. ³ Wæætē Itota ingantedö ante adodö ante nē änämaï inäni guiquënë tömänäni tömänäni edæ Wængonguï weca pöwocä ingante ewocadämaï inänipa. Tömänäni nänäni nē ewocadongä iñömö tömengä, Itota Codito Waocä eñate pongaingä ingacäimpa, ante änämaï ingampa. Mäningä iñömö Codito ingante nē piinte cædongä iñömö tömengä poncæcäimpa, ante mïni nē eñëningä ingampa. Nöwoönæ incæ tömengä do inguipoga mönö quëwëñömö iñömö pongä атақеедäni.

⁴ Wëñæmïni eñëedäni. Wadäni, Codito ingante nē piinte cædönäni iñönänite minitö Wængonguï quimïni imïni inte godömenque tæi emömïni imïnipa. Edæ Wængonguï Önöwoca mïni nē ewocadongä iñömö tömengä godömenque nanguï tæi emongä iñongante wënæ inguipogaque quëwänäni nänäni nē ewocadongä guiquënë wædænque tæi emongä ingampa. Inique minitö mäninäni nē babæ änewönänäni inänite Baa ante cædinque godömenque tæi emömïni inte gänä cædimïni imïnipa. ⁵ Mäninäni inguipoga beyænque

quëwënäni inte mänömaï beyæ inguipoga
 quëwënäni nāni pönente änö bai tededāni
 iñönānite inguipogaque ante quëwënäni adodāni
 inte tömënāni inānite ëñënānipa töö. ⁶ Mönitö
 Wængonguï quimöni imöni iñömönite, Wængonguï
 ingante nē ate pönengä iñömö tömengä mönitö
 imönite ëñengampa. Wæætë Wængonguï wengä
 ināmaï inongä guiquënë tömengä mönö imonte
 ëñënāmaï ingampa. Mänömaï i inique edæ
 waocä adocanque önöwoca nöingä angä ingante
 ëwocadongä incæ wacä önöwoca babæ angä
 ingante ëwocadongä incæ mönö mäninö beyænque,
 Æwocadö ii, ante edonque pönï ëñëmompä.

Wængonguï waadete pönengaingä inte

⁷ Botö nē waademini ëñëedāni. Mönö wacä
 ingä wacä ingä waadete pönengæimpa. Edæ
 mönö waadete pönënö incæ Wængonguï nānö
 da pönongainö impä. Tömānāni, Nē waadete
 pönënāni iñömö Wængonguï wëñænāni nāni
 mempoga ëñagaincabo inönāni inte Wængonguï
 ingaingä ingante ate bai pönënānipa. ⁸ Wæætë
 nē waadete pönënāmaï ināni guiquënë tömënāni
 Wængonguï ingante wii ate bai pönënāni inānipa.
 Edæ Wængonguï nē waadete pönengaingä
 ingampa. ⁹ Mönö imonte Wængonguï nānö waadete
 pönëmāmo iimaï cæte odömongacäimpa. Tömengä
 edæ, Botö Wengä beyænque quëwencæminimpa,
 ante cædinque tömengä Wengä adocanque
 ingante inguipoga mönö quëwëñömö da pönongä
 pongacäimpa. ¹⁰ Æbānö waadete pönenguïi, ante
 iimaï impä. Mönö wii Wængonguï ingante waadete
 pönënimö imompä. Wæætë tömengä mönö imonte

waadete pönengä ingaingä ingampa. Ayæ, Mönö wënæ wënæ cægainö ante mönö imonte Wængongui pïinämaï incæcäimpa, ante idægoidi cæningä ingante wænönäni nänö wængaï bai Wængongui adobaï mönö wënæ wënæ cægainö beyænque tömengä Wengä ingante da pönongä pöninge mönö beyæ wæætë wængacäimpa.

¹¹ Botö nē waademini eñēedāni. Wængongui edæ mönö imonte mänömaï nē waadete pönengaingä ingampa, ante adingue mönö adobaï wacä ingä wacä ingä waadete pönenguenēmö imompa. ¹² Mönö waocabo tömämö Wængongui ingante cöwē adāmaï imompa. Incæte mönö wacä ingä wacä ingä waadete pönēmö iningue Wængongui ingante entawente quēwēmaïmompa. Ayæ adobaï wacä ingä wacä ingä waadete pönēmö iningue tömengä pönö cæcä beyænque mönö tömengä nänö waadete pönēnö ante eyepæ entawente quēwēmompa. ¹³ Mönö tömengä nempo quēwēmö inte tömengä ingante adobaï mönö entawente quēwēmompa. Wængongui tömengä Önowoca ingante mönö imonte pönongä ængamöimpa. Mänömaï beyæ mönö mäninö ante do eñēmompa. ¹⁴ Mæmpo Wængongui tömengä Wengä ingante äninge, Inguipoga quēwēnāni tömänāni inānite bitö æmi beyænque quēwenguināni, ante cæcæbiimpa, ante da pönongä pongantapa. Pongä adingue mönitö nē adimöni inte wadāni inānite mäninö ante apænemöni eñencädänimpa. ¹⁵ Æcänö, Itota Codito Wængongui Wengä ingaingä ingampa, ante äna iñömö tömengä Wængongui ingante entawente quēwengampa. Tömengä adobaï

Wængonguï nempo quëwengä ingampa.

¹⁶ Ayæ mänii beyæ Wængonguï mönō imonte waadete pönengampa, ante mönō nē eññömō inte edæ ædæmō pönēmō imompa. Wængonguï iññömō nē waadete pönengaingä ingampa. Tömännäni nē waadete pönente quëwënnäni iññömō tömënnäni Wængonguï nempo quëwënnänipa. Wængonguï ingante adobaï tömënnäni entawente quëwënnänipa.

¹⁷ Wængonguï nänō waadete pönënō ante ædæmō entawëmō inique mönō godongämæ waadete pönēmō beyæ tömengä apænte anguiönæ iññonte guññänämaï inguimō imompa. Edæ Mæmpo Wængonguï nempo Itota nänō quëwengäi bai mönō imæca quëwënninqe adobaï quëwëmō inte mänñedë guññänämaï inguimō imompa. ¹⁸ Nē waadete pönengä iññömō tömengä guññänämaï ingampa. Wæætë edæ tömengä nänō waadete pönënō æmæwo pæte bai eyepæ ba inique tömengä nē waadete pönengä inongä inte ædō cæte guññenguingää. Nē guññengä guiquënë tömengä nänō pante wæwenguinō incæ do pante bai wæwengä ingampa. Tömengä nänō waadete pönënō ante wii eyepæ ba inique tömengä æmæwo pædämaï bai ingampa.

¹⁹ Wængonguï edæ mönō imonte täno waadete pönengacäimpa. Mänömaï beyæ mönō wæætë waadete pönēmō imompa. ²⁰ Botō Wængonguï ingante nē waadete pönëmo imopa, ante nē angä iññömō tömengä wæætë tömengä tönññacä ingante nē pñinte ingä inique tömengä babæ änewënnongä ingampa. Edæ mäningä nänō tönññacä ingante nē adingä incæ tömengä ingante waadete pönënnämaï ingä incæte adocä Wængonguï

ingante nē adāmaī iningā incæ ædō cæte tōmengā ingante waadete pōnenguingāā. ²¹ Ayæ, Īmaī cæedāni, ante Itota Codito mōnō ĩmonte ĩmaī angacāimpa. Tōmāmīni Wængonguī ingante nē waadete pōnēmīni inte mīnitō tōniñadāni ĩnānite adobaī waadete pōnenguēnēmīni ĩmīnīpa.

5

Inguipogaque nāni quēwēnō ante mōnō Baa angæimpa

¹ Tōmānāni Itota ingantedō ante, Mōnō Codito ingaingā ingampa, ante nē pōnēnāni inte Wængonguī wēnāni nāni mempoga ēñagaincabo ĩnānīpa. Ayæ tōmānāni Mæmpocā ingante nē waadete pōnēnāni ĩñōmō tōmēnāni adobaī tōmengā Wengā ingante waadete pōnēnānīpa. ² Mōnō Wængonguī wēnāni ĩnānite waadete pōnēmō ĩmōō, ante ēñencæte ante ĩmaī ante do ēñēmōmpa. Wængonguī ingante waadete pōnēmō ĩnīnque ayæ tōmengā, Īmaī cæedāni, ante nānō wææ angainō ante ēñente cæmō ĩnīnque mōnō, Nē waadete pōnēmō ĩmōmpa, ante ēñēmāimōmpa. ³ Wængonguī ingante mōnō waadete pōnēnō ĩñōmō ĩmaī ante ĩmpa. Wængonguī, Īmaī cæedāni, ante nānō wææ angainō ante mōnō ēñente cæcæimpa. Edæ mānīnō ante, Īmaī cæedāni, ante nānō wææ angainō ante ēñente cædīnque mōnō wīī teēmē mongænte baī baquinque cæmōmpa. ⁴ Edæ Wængonguī wēmō mempoga mōnō ēñagaincabo ĩñōmō mōnō tōmāmō inguipogaque ante nāni quēwēnō ante Baa ānīnque godōmenque tæī ēmonte gānā cæmōmpa. Inguipogaque ante nāni quēwēnō

ante mönö godömenque tæi emömämo iñömö iïmaï ante impa. Wængongui ingante mönö wede pönönö beyænque mönö godömenque tæi emömö inte gänä cæmompä. ⁵ Inguipogaque ante nani quëwönö ante Baa ancæte ante æcänö godömenque tæi emongä inte gänä cæcantawoo. Edæ Itota Wængongui Wengä ingaingä ingampa, ante nē pönenganque tömengä godömenque tæi emönongä ingampa.

Wængongui Wengä ingantedö ante nö ante impa

⁶ Nē æpænē guite pongaingä iñömö nämä wepæ petæ petæ wæænte nē gogaingä iñömö mäningä iñömö Itota Codito inongä ingacäimpa. Tömengä wii æpænenque inte pongacäi wæætē æpænē inte ayæ nämä wepæ inte pongacäimpa. Ayæ Wængongui Önöwoca incæ tömenganque mäninö ante, Nö ante impa, ante nē apænedä ingacäimpa. Edæ Wængongui Önöwoca nē nöingä inongä ingampa. ⁷ Edæ mäa go adoque inäni mänimpodäni, Nö impa, ante apænete bai nē änäni inänipa. ⁸ Edæ Wængongui Önöwoca incæ æpæ incæ wepæ incæ mäa go adoque mänimpodäni incæ, Nö impa, ante nē apænedäni mäæ öñompa. Mänimpodäni iñömö quiëmē äninque adodö ante nē apænedäni inänipa. ⁹ Quiëmē ante waocä incæ, Nö impa, ante nänö apænedinö ante do eñëmompä. Quiëmē ante, Nö impa, ante Wængongui nänö apænegainö guiquënë godömenque waa pöni impa. Edæ Wængongui tömenganque nänö apænegainö impa. Edæ tömengä Wengä ingantedö ante Wængongui, Nö pöni impa, ante nänö apænegainö impa töö. ¹⁰ Æcänö Wængongui Wengä onguiñængä ingante

në wede pönëna iñömö tömengä, Nö impa, ante Wængongui nänö apænegainö ante entawente quëwengampa. Wæætë edæ æcänö Wængongui nänö apænegainö ante wiï pönëna guiquënë tömengä Wængongui ingantedö ante, Babæ änongå ingänö, ante në angä ingampa. Edæ Wængongui tömengä Wengä ingantedö ante, Nö impa, ante nänö apænegainö ante mäningä iñömö pönënamäi ingampa töö. ¹¹ Ayæ mäninö ante tömengä, Nö impa, ante nänö apænegainö ante iïmaï ante impa. Mönö imonte Wængongui, Mini wantæpiyæ cöwë quëwenguinö, ante pönongä æntamompa. Mäninö mönö quëwenguinö ante tömengä Wengä në quëwënongå inte mönö imonte pönongä ænimö inte entawente quëwëmompa. ¹² Tömengä Wengä nempo në quëwengä iñömö tömengä wantæpiyæ nänö quëwenguinö do entawente quëwengampa. Wængongui Wengä nempo në quëwënamäi ingä guiquënë tömengä wæætë wantæpiyæ nänö quëwenguinö ænämaï ingampa.

Wäö iñque nänö angainö

¹³ Minitö Wængongui Wengä ëmowo ante në pönëmini iñöminite botö mäninö ante yewæmömo aedäni. Minitö edæ wantæpiyæ cöwë mini quëwenguinö do entawente quëwëmini iñöminite botö, Eñencæminimpa, ante yewæmömopa.

¹⁴ Iïmaï beyænque Wængongui weca guiñënämaï pömö imompa. Mönö quiëmë æncæte ante tömengä ingante apænedinque tömengä nänö änö bai ante apænemö iñinque tömengä mönö imonte ëñëmaingampa. ¹⁵ Ayæ, Mönö imonte në ëñënongå ingampa, ante ëñëmö iñinque mönö, Quiëmë ante

apænemö eñëninque tömengä mäninö mönö äninö ante do pönongä æmö imompa, ante eñëmaimompa.

¹⁶ Mīnitō mīni tōniñacā wēnæ wēnæ cæcā incæ wīi tōmengä nānō æmæwo wænguinque wēnæ wēnæ cæcā amīnitawo. Mānōmaī cæyongante nē adingä iñōmō māningä beyæ ante Wængonguī ingante apænecæcäimpa. Apænecä eñëninque Wængonguī tōmengä ingante wantæpiyæ nānō quëwenguinō pönongä æncæcäimpa. Edæ pancadāniya wēnæ wēnæ nāni cædincoo mongænāni incæ wīi tōmēnāni nāni æmæwo wænguinque wēnæ wēnæ cædānipa, ante botō mäninānique inānitedō ante apænebopa. Wæætē edæ waocā Wængonguī Tæiyæ Waēmō Önōwoca ingante ancaa Baa Baa äninque tōmengä nānō æmæwo wænguinque nē wēnæ wēnæ cæcā ingampa. İninque botō, Mānōmaī Baa äninque nē wēnæ wēnæ cædingä beyæ ante Wængonguī ingante apænecæimpa, ante änāmaī imopa.

¹⁷ Quiēmē wīwa cæmō mäninö tōmānō wēnæ wēnæ mönō cædō impa. Wæætē wēnæ wēnæ cæmō incæte wīi tōmānō mönō wēnæ wēnæ cædō beyæ mönō nē wænguënēmō bamompa. Pancaa beyænque nē wænguënēmō bamompa.

¹⁸ Wængonguī wēnāni nāni mempoga eñagaincabo iñōmō godōmenque wēnæ wēnæ cædāmaī inānipa, ante eñëmompa. Edæ Wængonguī Wengä eñagaingä inte tōmēnāni inānite wææ cædongä ingampa. Ayæ wēnæ incæ tōmēnāni inānite gampodāmaī inongä ingampa. ¹⁹ Wængonguī wēmō imō imompa, ante eñëmompa. Wæætē wadāni edæ inguipogaque ante nē quëwēnāni guiquënë tōmēnāni tōmānāni wēnæ awënë nempo quëwēnānipa, ante eñëmompa.

20 Wængonguï Wengä do pongä ingacäimpa. Ayæ Wængonguï nē nöingä ingaingä ingante ate bai pönencæminimpa, ante cædinque tömengä mönö imö pönö odömongä ate eñëmompa. Tömengä mänömai cæcampa, ante adobai eñëmompa. Ayæ tömengä nē nöingä ingaingä iñongante mönö tömengä Wengä Itota Codito nempo quëwëmompa. Itota Codito nö Wængonguï ingaingä ingampa. Ayæ tömengä wantæpiyæ cöwë nē quëwengä ingaingä inte pönö cæcä beyænque mönö adobai wantæpiyæ quëwëmö imompa. ²¹ Botö wëñæmïni bai imïni eñëedäni. Wadäni, Mönitö wængonguïdi impa, ante näni cönöincoo weca godämai iedäni, ämopa. Mäninque ante yewæmömopa.

Wængonguī nänö Apænegainö
New Testament in Waorani (EC:auc:Waorani)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Waorani

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Waorani [auc], Ecuador

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Waorani

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

9bedab5a-39ff-5163-a35b-8056cbbe8690